

Dz.U. 1963 nr 22 poz. 115

**¹USTAWA
z dnia 21 maja 1963 r.**

o rybołówstwie morskim

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

Art. 1.

1. Rybołówstwo morskie oznacza łowienie, hodowlę i zawłaszczanie ryb oraz innych żywych zasobów wód morskich.
2. Przepisy ustawy dotyczące ryb stosuje się odpowiednio do innych żywych zasobów wód morskich.

Art. 2.

1. Przepisy ustawy stosuje się do rybołówstwa na polskich wodach wewnętrznych, zwanych dalej "wodami wewnętrznymi", na polskich wodach terytorialnych, zwanych dalej "polskim morzem terytorialnym" oraz na innych wodach w granicach ustalonych na podstawie ust. 2.
2. Granice między wodamiorskimi a wodami śródlądowymi dla celów rybołówstwa określą w drodze rozporządzenia Minister Żeglugi i Minister Rolnictwa.
3. Przepisy ustawy stosuje się również do polskich statków rybackich uprawiających rybołówstwo na wodach morza pełnego.

Art. 3.

Za statek rybacki uważa się statek przeznaczony lub używany do rybołówstwa morskiego oraz dla celów szkoleniowych i naukowo-badawczych w zakresie rybołówstwa morskiego.

Art. 4.

Na obszarach wód wewnętrznych i polskiego morza terytorialnego mają prawo uprawiać rybołówstwo tylko polskie statki rybackie.

Art. 5.

1. Obcym statkom rybackim nie wolno uprawiać rybołówstwa na polskim morzu terytorialnym i wodach wewnętrznych, chyba że umowa międzynarodowa zawarta przez Państwo Polskie na to zezwala.
2. Obcy statek rybacki, który znalazł się na obszarze polskiego morza terytorialnego lub wód wewnętrznych, obowiązany jest nosić banderę i znak rejestracyjny swego państwa i usunąć z pokładu sprzęt rybacki lub złożyć go w sposób wyłączający użycie.

Rozdział 2

Uprawnienie do uprawiania rybołówstwa

Art. 6.

1. Rybołówstwo morskie mogą uprawiać na warunkach ustalonych w ustawie:
 - 1) przedsiębiorstwa państwowe, których przedmiotem działalności jest rybołówstwo morskie,
 - 2) spółdzielnie pracy rybołówstwa morskiego,
 - 3) inne osoby prawne,
 - 4) osoby fizyczne,
mające siedzibę lub miejsce zamieszkania w Polsce.
2. Instytuty naukowo-badawcze i szkoły wyższe mogą uprawiać rybołówstwo morskie dla celów naukowo-badawczych i doświadczalnych, a szkoły rybołówstwa morskiego - dla celów szkoleniowych.

Art. 7.

1. Uprawianie rybołówstwa morskiego jako działalności gospodarczo-zarobkowej wymaga:
 - 1) dla osób prawnych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 - zezwolenia Ministra Żeglugi,
 - 2) dla osób fizycznych - zezwolenia urzędu morskiego.
2. Zezwolenie na uprawianie rybołówstwa morskiego przez osobę fizyczną może być jej wydane, jeżeli wykonuje ona rybołówstwo osobiście.
3. W uzasadnionych przypadkach urząd morski może wydać zezwolenie osobie, która nie może wykonywać rybołówstwa osobiście ze względu na stan zdrowia lub wiek albo z innej ważnej przyczyny, jak również pozostałej po rybaku rodzinie nie mającej innego źródła utrzymania, a posiadającej własny statek oraz sprzęt rybacki.

Art. 8.

1. Uprawianie rybołówstwa morskiego dla celów sportowych wymaga zezwolenia urzędu morskiego.
2. Zezwolenie może być wydane osobie posiadającej kartę wędkarską.
3. Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których zezwolenie może być wydane osobie nie posiadającej karty wędkarskiej.
4. Urzędy morskie określą szczegółowe zasady wykonywania rybołówstwa sportowego.

Art. 9.

1. Minister Żeglugi może cofnąć zezwolenie na uprawianie rybołówstwa morskiego udzielone osobie prawnej (art. 6 ust. 1 pkt 3) przed upływem okresu ważności zezwolenia, jeżeli względy gospodarcze tego wymagają.
2. Urząd morski może odmówić wydania zezwolenia na uprawianie rybołówstwa morskiego lub cofnąć zezwolenie osobie, która:
 - 1) w okresie ostatnich 10 lat skazana została prawomocnie za popełnienie przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu Państwa,
 - 2) w okresie ostatnich 10 lat skazana została prawomocnie za bezprawne przekroczenie granicy państwowej lub za wykroczenie przeciwko innym przepisom o ochronie granic państwowych,

- 3) w okresie ostatnich 3 lat skazana została prawomocnie za popełnienie przestępstwa z chęci zysku,
- 4) w okresie ostatnich 2 lat ukarana została więcej niż dwukrotnie za wykroczenie przeciwko przepisom o rybołówstwie.

Art. 10.

1. W zezwoleniu na uprawianie rybołówstwa określa się obszar wód morskich na których przysługuje prawo uprawiania rybołówstwa, oraz okres ważności zezwolenia.
2. W czasie połowów zezwolenie powinno znajdować się na statku. Osoba wykonująca rybołówstwo nie ze statku powinna posiadać zezwolenie przy sobie.
3. Tryb wydawania zezwoleń oraz ich wzory określi Minister Żeglugi.

Art. 11.

1. Osoba fizyczna wykonująca rybołówstwo ze statku powinna posiadać, niezależnie od zezwolenia na uprawianie rybołówstwa, dokument żeglarski wydany przez urząd morski.
2. Jeżeli zezwolenie uprawnia do uprawiania rybołówstwa poza polskim morzem terytorialnym, osoba wykonująca rybołówstwo powinna posiadać taki dokument żeglarski ,który upoważnia do przekroczenia granicy morskiej Państwa Polskiego.
3. Zasady i tryb wydawania dokumentów żeglarskich określi Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Spraw Zagranicznych.
4. Urząd morski może odmówić wydania dokumentu żeglarskiego lub dokument taki cofnąć, jeżeli istnieją przeszkody w uzyskaniu zezwolenia właściwych organów na przekroczenie granicy Państwa lub jeżeli zezwolenie na wykonywanie rybołówstwa zostało cofnięte.

Art. 12.

1. Osoba wykonująca rybołówstwo powinna mieć odpowiedni stan zdrowia i kwalifikacje zawodowe.
2. Zasady i tryb ustalania stanu zdrowia wymaganego do wykonywania rybołówstwa morskiego określi w drodze rozporządzenia Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Żeglugi.
3. Kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania rybołówstwa morskiego określi w drodze rozporządzenia Minister Żeglugi.

Art. 13.

Przepisy art. 11 i 12 nie dotyczą osób uprawiających rybołówstwo sportowe.

Art. 14.

Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej może wprowadzić zakaz uprawiania rybołówstwa na oznaczonym obszarze wód i na czas określony ze względu na ochronę zdrowia ludności.

Rozdział 3

Rejestrowanie i oznaczanie statków rybackich oraz sprzętu rybackiego

Art. 15.

1. Każdy polski statek rybacki powinien być zarejestrowany w urzędzie morskim właściwym dla jego portu macierzystego.
2. Urząd morski dokonując rejestracji statku rybackiego ustala dla niego znaki rozpoznawcze (oznaka rybacka) oraz wystawia dokument rejestracyjny.
3. Dokument rejestracyjny powinien być przechowywany na statku.

Art. 16.

Statek rybacki oraz sprzęt rybacki powinny być oznaczone w sposób widoczny i trwałą oznaką rybacką określoną w dokumencie rejestracyjnym.

Art. 17.

1. Minister Żeglugi określi szczegółowe zasady rejestracji i oznaczania statków rybackich, tryb postępowania przy rejestracji oraz wzór dokumentu rejestracyjnego.
2. Urząd morski może wprowadzić obowiązek rejestracji sprzętu rybackiego oraz określić tryb postępowania przy rejestracji sprzętu; urząd morski określi sposób oznaczania sprzętu rybackiego.

Rozdział 4

Zachowanie porządku przy połowach

Art. 18.

1. Rybołówstwo morskie powinno być uprawiane w sposób zgodny z przepisami o bezpieczeństwie żeglugi i życia na morzu.
2. Wykonywanie rybołówstwa oraz wystawianie sprzętu rybackiego na torach wodnych, redach i innych obszarach wód zamkniętych dla rybołówstwa jest zabronione.

Art. 19.

Wykonujący rybołówstwo powinien tak manewrować statkiem i sprzętem rybackim, aby nie uszkodzić innego statku rybackiego lub jego sprzętu i nie utrudniać żeglugi.

Art. 20.

Sprzęt rybacki powinien być wystawiony w wodzie w taki sposób, aby przepisane oznaczenia były widoczne i pozwalały łatwo ustalić właściciela.

Art. 21.

Nie wolno naruszać obcego sprzętu rybackiego wystawionego w wodzie, chyba że jest to konieczne ze względu

na działanie siły wyższej, bezpieczeństwo żeglugi oraz dla potrzeby ratownictwa lub nadzoru nad rybołówstwem.

Art. 22.

Zabrania się:

- 1) wystawiania lub wyrzucania sieci albo innego sprzętu rybackiego w taki sposób lub w takim miejscu, że mogłoby to spowodować uszkodzenie innego sprzętu rybackiego lub przeszkodzić innym rybakom w połowach,
- 2) zatrzymywania lub zakotwiczania statków w miejscach, w których wystawiony jest sprzęt rybacki lub znajdują się znaki nawigacyjne i rybackie albo w których przebiegają kable, oraz na drodze dryfującego sprzętu rybackiego.

Art. 23.

1. Minister Żeglugi wyda szczegółowe przepisy o zachowaniu porządku w czasie połowu.
2. Minister Żeglugi może upoważnić urzędy morskie do regulowania kolejności połowów.

Rozdział 5

Ochrona rybołówstwa

Art. 24.

1. Jeżeli wymaga tego racjonalna gospodarka rybna, Minister Żeglugi może w drodze rozporządzenia wydać przepisy w przedmiocie:
 - 1) całkowitego lub częściowego zakazu połowu określonych gatunków ryb,
 - 2) wymiarów i okresów ochronnych ryb,
 - 3) stałych obwodów ochronnych,
 - 4) ograniczeń w zakresie sposobów i narzędzi połowu,
 - 5) zakazów przewozu, obrotu i użytkowania ryb w związku z ochroną,
 - 6) zwolnień od zakazów i ograniczeń przewidzianych w niniejszej ustawie.
2. Przepisy dotyczące ryb dwuśrodowiskowych oraz występujących zarówno w wodach morskich, jak śródlądowych, Minister Żeglugi wydaje w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

Art. 25.

1. Urząd morski może ustanawiać obwody ochronne na określony czas dla celów ochrony ryb w szczególności:
 - 1) w miejscach tarła i rozwoju narybku (tarliska ochronne),
 - 2) w miejscach leżących na ciągu gromadnego przepływu ryb,
 - 3) w miejscach masowego gromadzenia się ryb w celu prezimowania (zimowiska ochronne)i wprowadzić na nich ograniczenia lub zakaz połowu ryb i dokonywania czynności szkodliwych dla rozwoju rybostanu.
2. Urząd morski określa zasady dotyczące połowu ryb przeznaczonych na przynętę.

Art. 26.

Granice obwodów ochronnych powinny być dokładnie określone i oznaczone w sposób wyraźny i widoczny.

Art. 27.

1. Zabronione jest dokonywanie połowu ryb:

- 1) które nie przekroczyły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych,
- 2) w ustanowionym dla nich okresie ochronnym,
- 3) na obszarze obwodu ochronnego.

2. Zabronione jest niszczenie złożonej ikry.

3. Ryby, które nie przekroczyły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych, oraz ryby złowione w okresie ochronnym należy natychmiast wpuścić do wody z zastosowaniem wszelkich środków ostrożności, tak aby nie posnęły.

4. Urząd morski może zezwolić na odławianie dla celów hodowlanych tarlaków oraz ryb, które nie przekroczyły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych.

Art. 28.

Zabronione jest:

- 1) dokonywanie na obszarach obwodów ochronnych wszelkich czynności, które mogłyby przeszkodzić swobodnemu rozmnażaniu się ryb, jak polowanie, wydobywanie roślin, mułu, ziemi, kamieni itp., oraz dopuszczanie do obwodów ochronnych bydła i ptactwa domowego w okresie tarła,
- 2) obstawianie obwodów ochronnych sprzętem rybackim lub działanie w inny sposób uniemożliwiający swobodny przepływ ryb.

Art. 29.

1. Zabronione jest używanie do połowu ryb:

- 1) narzędzi głuszących, kłujących lub kaleczących, jak np. ości i bodorów,
- 2) prądu elektrycznego, materiałów wybuchowych, środków trujących i odurzających.

2. Urząd morski w uzasadnionych przypadkach może na określony czas zezwolić na połów ryb niektórymi narzędziami kłującymi. W zezwoleniu należy określić, jakie rodzaje narzędzi kłujących mogą być stosowane przy połowie i jakie gatunki ryb mogą być w ten sposób poławiane.

Art. 30.

1. Zabronione jest używanie do połowu sieci o wymiarach oczek mniejszych niż przewidziane w obowiązujących przepisach.

2. Urząd morski może zezwolić na stosowanie sieci o mniejszym wymiarze oczek do wydobywania chwastu rybnego.

3. Urząd morski może zabronić na określony czas używania do połowów niektórych rodzajów sprzętu rybackiego, jeżeli to jest konieczne dla ochrony ryb.

Art. 31.

Zabronione jest przewożenie, wyładowywanie na ląd, sprzedaż, wystawianie lub oferowanie na sprzedaż oraz kupowanie dla dalszego obrotu ryb, których połów zabroniony jest na podstawie art. 27 ust. 1 lub które zostały złowione w sposób określony w art. 29 ust. 1.

Art. 32.

Zakazy i ograniczenia w zakresie wykonywania rybołówstwa przewidziane w niniejszym rozdziale nie mają zastosowania do połowów wykonywanych dla celów naukowo-badawczych. Charakter naukowo-badawczy zamierzonego połowu stwierdza urząd morski, określając jednocześnie miejsce i czas, w których połów może być dokonany.

Art. 33.

W sprawach, o których mowa w art. 25, 27 ust. 4, art. 29 ust. 2, art. 30 ust. 2 i 3, urząd morski działa po zasięgnięciu opinii właściwego instytutu naukowo-badawczego.

Art. 34.

1. Osoby prawne i fizyczne uprawiające rybołówstwo morskie na obszarach wód morskich, na których ze względu na ochronę rybostanu niezbędne są zabiegi hodowlane, obowiązane są do świadczeń na przeprowadzanie tych zabiegów, w szczególności na zarybianie.
2. Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa ustali potrzeby przeprowadzania zabiegów hodowlanych w zależności od sytuacji biologicznej danego obszaru wód morskich oraz określi w drodze rozporządzenia zakres świadczeń osób wymienionych w ust. 1.

Rozdział 6**Nadzór nad rybołówstwem****Art. 35.**

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszego ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie wykonują właściwe urzędy morskie przez powołane przez siebie organy ochrony rybołówstwa morskiego.

Art. 36.

Organy ochrony rybołówstwa morskiego uprawnione są do:

- 1) żądania od osób uprawiających rybołówstwo morskie okazania zezwolenia na uprawianie rybołówstwa morskiego i dokumentu żeglarskiego,
- 2) przeprowadzania kontroli sprzętu rybackiego i ryb na statkach, we wszystkich pomieszczeniach i miejscach składowania, przetwarzania i sprzedaży ryb oraz w środkach transportowych,
- 3) zatrzymywania osób, które przekroczyły przepisy niniejszej ustawy oraz przepisy na jej podstawie wydane, a których tożsamości i miejsca zamieszkania nie można stwierdzić, i przekazywania tych osób organom Milicji Obywatelskiej.

Art. 37.

1. W razie wykroczenia przeciwko przepisom niniejszej ustawy, za które przewidziany jest przepadek sprzętu rybackiego lub ryb, organ ochrony rybołówstwa morskiego może zatrzymać ten sprzęt bądź ryby.
2. Minister Żeglugi określi w drodze rozporządzenia tryb postępowania z zatrzymanymi rybami i sprzętem rybackim.

Art. 38.

Dokonujący połowu ryb obowiązany jest na wezwanie organu ochrony rybołówstwa morskiego zatrzymać się i na jego żądanie okazać zezwolenie na uprawianie rybołówstwa morskiego i dokument żeglarski.

Art. 39.

1. Kierownicy statków rybackich powinni na sygnał dany przez organ ochrony rybołówstwa morskiego natychmiast zatrzymać statek i czekać aż do chwili otrzymania zezwolenia na dalszą podróż.
2. Kierownicy statków rybackich obowiązani są udzielać organom ochrony rybołówstwa morskiego pomocy w czasie wykonywania przez nie czynności w zakresie nadzoru nad rybołówstwem, w szczególności przez zabieranie ich w razie potrzeby na statek i dowieszenie z powrotem do portu.

²Rozdział 8**Przepisy końcowe****Art. 46.**

Sprawy organizacji opieki zdrowotnej nad rybakami zatrudnionymi na statkach rybackich, a także warunki bytowe i zdrowotne na takich statkach normują odrębne przepisy.

Art. 47.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą.

Art. 48.

Tracą moc:

- 1) ustawa rybacka z dnia 11 maja 1916 r. (Zbiór ustaw pruskich nr 14, poz. 11506),
- 2) dekret z dnia 3 listopada 1936 r. o regulowaniu połowów ryb morskich (Dz.U. Nr 84, poz. 586),
- 3) § 296a i 298 kodeksu karnego z 1871 r.

Art. 49.

Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

^Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1963 r. Nr 22, poz. 115, z 1970 r. Nr 3, poz. 14, z 1977 r. Nr 37, poz. 163, z 1991 r. Nr 32, poz. 131.

^Rozdz. 7 skreślony